

مرکز بین‌دانشگاهی و دبیرستان
بافق العسوم

به نام خدا

امتحان درس : آرایه ادبی

نام و نام خانوادگی :

وقت امتحان : ۷۵ کد : ۳۵۱-۹۵۱۰۱۹

رشته : انسانی

کلاس : سوم

دانش آموز عزیز شما می‌توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

- ۱- با توجه به بیت زیر، به سوالات بعدی پاسخ دهید. (۱)
((دیدن روی تو ظلم است و ندیدن مشکل است
چیدن این گل گناه است و نچیدن مشکل است
تا نگردد جز به توفیق، صائب دستگیر
از گل تعمیر، پای خود کشیدن مشکل است))
- الف: حروف قافیه در این ابیات کدامند؟ ب: کدام واژه، تخلص دارد؟
- ۲- هجاهای مصرع زیر را جدا کنید و علامت مخصوص هر هجا را معین کنید. (۱)
((گویند مرا چو زاد مادر))
- ۳- کدام یک از بیت های زیر ، نمی تواند مطلع یک قصیده باشد؟ چرا؟ (۱)
الف: جهان بر آب نهاده ست و زندگی بر باد غلام همت آنم که دل بر او ننهاد
ب: خیرت هست که مرغان سحر می گویند آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار
- ۴- شعر زیر در چه قالبی سرده شده است؟ نظام قافیه در این شعر چگونه است؟ (۱)
((شنیده اید که آسایش بزرگان چیست؟ برای خاطر بیچارگان نیاسودن
به کاخ دهر که آرایش است بنیادش مقیم گشتن و دامان خود نیالودن))
- ۵- با توجه به سروده ی زیر که بخشی از یک مسمط تضمینی است، به سوالات داده شده پاسخ دهید. (۱)
((تا کی به تمنای وصال تو یگانه
خواهد به سر آید شب هجران تو یا نه؟ ای تیر غمت را دل عشاق نشانه
جمعی به تو مشغول و تو غایب ز میانه))
- الف: در این شعر ، کدام مصراع ((بند)) نامیده می شود؟
ب: تعداد رشته ها در این نوع مسمط ، تابع چیست؟
- ۶- شعر زیر در قالب ((رباعی)) سروده شده است یا ((دوبیتی))؟ چرا؟ (۱)
((جامی است که عقل آفرین می زندش صد بوسه ز مهر بر جبین می زندش
این کوزه گر دهر چنین جام لطیف می سازد و باز بر زمین می زندش))
- ۷- شعر زیر ، در چه قالبی سروده شده است؟ چرا؟ (۱)
((نگران با من استاده سحر/ صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را/ بلکه خیر))
- ۸- در بیت زیر، هریک از کلمات مشخص شده ، کدام یک از ارکان تشبیه است؟ (۲)
((چون آینه ، جان نقش تو در دل بگرفته است
دل در سر زلف تو فرو رفته چو شانه است))

۹- تشبیه بلیغ به کار رفته در بیت زیر را به گونه ای به ((تشبیه غیر بلیغ)) تبدیل کنید که همه ی پایه های تشبیه در آن دیده شود. (۲)

((موج ها خوابیده اند، آرام و رام طبل طوفان از نوا افتاده است))

۱۰- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. (۱/۵)

((رخ گل را که عکس روی یار است هوا مشاطه ، آب آینه دار است))

الف: در این بیت، چه نوع ((تشبیه بلیغی)) دیده می شود؟

ب: واژه ی ((مشاطه)) کدامیک از طرفین تشبیه است ؟

پ: مشبه را در اولین تشبیه موجود در بیت مشخص کنید.

۱۱- با توجه به بیت های زیر، به سوالات بعدی پاسخ دهید. (۲)

((همه بندگان موی کردند باز فریگیس مشکین کمند دراز

برید و میان را به گیسو بیست به فندق گل و ارغوان را بخت

به آواز بر جان افراسیاب بنفرید با نرگس و گل پر آب))

الف: هر یک از کلمات مشخص شده استعاره از چه چیزهایی هستند؟

ب: ((گل)) در مصراع دوم بیت سوم، چه نوع استعاره ای است؟

۱۲- با توجه به دو بیت زیر ، واژه ی ((برف)) در کدام یک به صورت استعاره ی مصرحه به کار رفته؟ آن را مشخص کنید و دلیل خود را بنویسید. (۱/۵)

الف: مرا برف باریده بر پر زاغ شاید چو بلبل تماشای باغ

ب: هرگز کسی ندید بدین سان نشان برف گویی که لقمه ای است زمین در دهان برف

۱۳- با توجه به دو بیت زیر، به سوالات بعدی پاسخ دهید. (۲)

۱: هر کو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید در رهگذار بار نگهبان لاله بود

۲: باز امشب ای ستاره تابان نیامدی باز ای سپیده شب هجران نیامدی

الف: در کدام یک از بیت های فوق، استعاره ی به کار رفته بلیغ تر و موثرتر است؟ چرا؟

ب: استعاراتی که در بیت دوم به کار رفته اند، مصرحه اند یا مکنیه؟ چرا؟

۱۴- در بیت زیر، استعاره های مکنیه را مشخص کنید و با ذکر دلیل معین کنید آیا تشخیص هستند یا خیر؟ (۲)

((آینه ات دانی چرا غماز نیست چون که زنگار از رخس ممتاز نیست))

بِسْمِ تَعَالَى

دبیرستان غیر دولتی باقر العلوم (ع)

تاریخ آزمون :

کلاس :

نام درس :

کتابت و آرایه ابن سوزان

۱- الف : ن / ب : صائِب

۲- گو / بن / د / م / ر / ا / ح / ز / ا / د / م / ا / د / ر

۳- بیت به چهاره مطلع قصیده، پانزده مصراع است

۴- قصیده به دلیل سهو و قافیه در مصراع های زوج

۵- الف (مصراع ۴) / ب (تابع ابیات غزل تقنینی)

۶- قالب رباعی، چون هجای اول مصراع اول بلند (-) است

۷- بحر تثنیه به دلیل آهنگ و بلند شدن مصراعها

۸- آینه مثنوی / مثنوی / مثنوی / اوزان

۹- طرفان مانند طبل برین است

۱۰ - الف (ت) تَبَدَّلَ بِلَيْحِ اسْتَأْجَرَ / مَبِيحًا / مَبِيحًا / مَبِيحًا

۱۱ - الف (ف) فَتَدْرَقُ = فَاحِضٌ / فَاحِضٌ / فَاحِضٌ / فَاحِضٌ = جَمْعٌ
جَمْعٌ اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا

۱۲ - الف (ا) - بَرَفٌ اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا / مَبِيحًا / مَبِيحًا / مَبِيحًا

۱۳ - الف (ت) تَبَدَّلَ بِلَيْحِ اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا
جَمْعٌ مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا

۱۴ - الف (ا) اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا
اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا
(۱) اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا
(۲) اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا اسْتَأْجَرَ مَبِيحًا
(به همان دلیل بالا)

مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا مَبِيحًا